

Vårkorn

Joakim Karlsson, Hushållningssällskapet Södermanland

Astoria och Tipple är det malkorn av marknadssorterna som avkastat högst under 2006. Gustav är ett foderkorn som har den högst avkastning av marknadssorten i 2006 års mellansvenska försök. Även i flerårsmedel har Gustav högst avkastning av marknadssorter inom det mellansvenska försöksområdet, område D-G. Quench, Tocada och Varberg är nyare sorter som visat hög avkastningspotential.

Under 2006 avkastade, av marknadssorterna, foderkornet Gustav bäst i medeltal. Av malkornsorterna avkastade Astoria och Tipple högst. Av de nya sorterna ser Quench, Tocada och Varberg lovande ut. Justina och Makof är sorter som avkastat betydligt bättre i år. Otira sjönk i avkastning i år vilket kan bero på den tidiga utveckling sorten har, den låg fel i utvecklingen när regnen kom, vilket missgynnar sorten vissa år. Scandium föll också i avkastning under året, vilket troligen kan förklaras med att sorten strårbryter lättare och under skörden fick den stå mogen längre i vissa försök på grund av regn. Med andra ord ska Scandium tröskas så fort den är mogen. Även stråstyrkan för Scandium har varit negativt i några försök.

I figur 1 visas marknadssorter, mätarsorter och sorter som troligen kommer inom några år. Avkastningen i ej svampbehandlade led redovisas i färg och merskörden för svampbehandling i vitt. Figuren visar att Gustav avkastade högst bland marknadssorterna 2006 i obehandlade och behandlade led. Otira och Mauritia gav den högsta merskörden av svampbehandling medan Makof och Orthega ger lägst merskörd.

Merskörden av svampbehandling av kornsorterna gav i område D i storleksordningen 500 kg, i område E i ca 400 kg och i område F ca 200 kg. På de flesta försöksplatserna utfördes svampbehandlingen med 0,25 l Amistar och 0,8 l Stereo. Proteinhalterna 2006 blev något högre än flerårsmedeltalet för malkornssorterna.

I stort sett samtliga försök är insektsbehandlade i DC 37-39 med någon form av pyretroid.

Under 2006 genomfördes sammanlagt 15 sortförsök med medeltidiga och sena sorter inom det mellansvenska försökssamarbetet. Sammanlagt prövades 29 kornsorter, varav 8 nya, i försöksserien som heter L7-401.

Avkastningen 2006 var endast i nivå med flerårsmedel i område E, i område D och F låg avkastningen under flerårsmedel. Endast en 1/3-del av försöken avkastade mer än 6000 kg/ha och i 4 försök fanns det sorter som inte hade stråstyrka nog till att få grödan att stå upp till skörd. I område F hade kornet det inte lätt, först kom massor av bladlös som påverkade grödan negativt och efter det varade en lång period med hög värme under juli. Dessa ansträngningar på kornet gjorde att avkastningen sjönk med 1200 kg/ha och försöksresultaten är svårare att tolka i år.

I början av maj, mellan 27 april – 13 maj, såddes alla försök i det mellansvenska försöksområdet. Efter sådd kom det lokalt stora regnmängder under maj och där led kornet av syrebrist. Juni månad var lite varmare än normalt och i E-området torrare. Från början av juli och fram till skörd var det varmt och torrt varpå kornet brådmognade på lätta jordar och begynnande svampangreppen avstannade. Skörden av kornförsöken påbörjades 10

dagar in i augusti och avslutades en bit in i september, med vissa avbrott för regn.

I tabell 1 redovisas alla sorter som varit med i försöksserien 2006. Sorterna är ordnade efter medelvärdet av svampbehandlade och ej svampbehandlade led. Sorternas avkastning är redovisade som relativtal av mätarens avkastning i respektive kolumn. Tabellen bör därför inte läsas radvis utan sorterna ska i första hand jämföras med mätaren. Resultaten från de enskilda åren i tabell 2 är hämtade från försöksserierna R7-410 och L7-401, flerårsmedeltalen är hämtade från fältforskningsenheten på SLU, www.ffe.slu.se

Område D. De nyare sorterna Gustav och Tipple har högst avkastning för flerårsmedel, se tabell 2. Under 2006 avkastade Astoria högst av malkornsorterna som finns på marknaden idag. Astoria har liten skördevariation mellan åren. Av medeltidigt foderkorn har Otira högst avkastning och av medelsent foderkorn har Gustav högst avkastning. Mätaren avkastade 2006 ca 400 kg/ha under flerårsmedeltalet.

Område E. Av marknadssorterna toppar foderkornssorten Gustav avkastningen för flerårsmedel, tätt följt av malkornet Tipple, se tabell 2. Under 2006 avkastade Gustav och Orthegea högst av foderkornsorterna och av malkornsorterna gav Astoria högst avkastning av marknadssorterna. Mätaren avkastade 2005 ca 150 kg/ha över flerårsmedeltalet.

Område F. Malkornet Tipple och foderkornsorterna Gustav och Justina ligger i topp i flerårsmedlet av marknadssorterna, se tabell 2. I 2006 års försök avkastade marknadssorterna Gustav och Justina högst, tätt följt av Sebastian. Mätaren avkastade 2006 ca 1200 kg/ha under flerårsmedeltalet.

Tabell 1. Korn. Avkastning 2006, omr D-F, obehandlat, svampbehandlat och medeltal för obeh och svampbeh

Sort	Skörd	Skörd	Skörd
Relativ-tal	Obeh	Beh	Medeltal
Sortbl. kg/ha	6090	6510	5770
	100	100	100
NFC Quench	108	109	109
SW Gustav	109	107	108
LP Tocada	109	108	108
Justina	108	104	106
LP Varberg	107	105	106
SW 24960-4	106	103	104
SW Mitja	105	103	104
Sebastian	105	101	103
Astoria	106	101	103
CM 2125	105	102	103
NFC Tipple 401-11	104	100	102
Mercada	103	100	102
Sej, Christina	105	100	102
Orthegea	103	98	101
NFC Publican	104	99	101
Otira	100	99	100
Pasadena	101	99	100
SW Makof	104	98	100
Sej Poet	101	99	100
NS Marthe	100	100	100
Ni Henley	99	99	99
Annabell	101	97	99
Scandium	99	96	98
Br Agneta	101	96	98
Ack 99314/71	99	95	97
SW 2546 Maaren	97	95	96
Mauritia	97	96	96
NS Xanadu	97	96	96
Prestige	96	91	93

SORTBLANDNINGEN (mätaren) är en blandning med lika delar Annabell, Orthegea, Otira och Prestige. Tanken med sortblandningen är att få en stabilare mätare.

ANNABELL (SSd) är ett malt/foderkorn från Tyskland med medeltidig mognad. Annabell avkastar som mätaren. Sorten har strållängd som mätaren och god stråstyrka. Rymdvikten och proteinhalt är som mätaren medan kärnvikten är lägre.

Tabell 2. Korn. Områdesindelad avkastning årsvis 2004-2006, samt flerårsmedel 2002-2006

Sort/årtal	C-omr.	D- området				E- området				F- området			
	2002-2006	2004	2005	2006	2002-2006	2004	2005	2006	2002-2006	2004	2005	2006	2002-2006
Sortbl.													
kg/ha	4670	7270	6730	6300	6740	6180	5560	5740	5590	7410	6460	5240	6440
Rel. tal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Annabell	101	99	103		100	94	99		100	101	100	99	101
Astoria	97	102	101	102	102	104	99	111	104	101	103	101	102
Barke	94	93	92		93	96	92		94	94	91		92
Gustav	106		114	109	111		111	109	110	102	106	109	106
Justina	101	96	105	105	104	102	105	108	105	102	101	107	104
Makof		95	101		97	96		103	94	93	96	99	96
Maaren		94	97	99	98	97	101	97	99	99	98	95	98
Mauritia		94			100	93	101	100	97	98	102	93	98
Mercada			107	99	102			107	103		102	101	101
Orthega	100	100	100	98	100	100	104	109	104	102	101	98	102
Otira	93	99	104	98	101	100	98	96	99	101	102	101	102
Pasadena	93	97	100	97	99	94	100	103	98	99	100	99	99
Scandium	102	98		102	103	102	111	97	103	103	106	96	101
Sebastian		105	107	102	105	99	102	101	101	100	107	104	104
Tipple			107	101	103	103		107	107	98	107	101	103

ASTORIA (PI) är ett maltkorn från Frankrike som visat hög avkastningsförmåga. Sorten har ett medelkort och något stråsvagt strå. Sorten mognar något senare än mätaren. Astoria har högre rymdvikt än sortblandningen, låg kärnvikt och låg proteinhalt. Maltkornssorteringen är medelgod.

BARKE (PI) är ett maltkorn från Tyskland. Barke mognar medeltidigt och har signifikant lägre avkastning än mätaren. Barke har lägre stråstyrka och ett längre strå än mätaren. Sorten har hög kärnvikt samt högre rymdvikt och högre proteinhalt än mätaren. Maltkornssorteringen är hög.

GUSTAV (SW) är ett nytt foderkorn som kommer ut på marknaden 2007. Sorten har mycket hög avkastningsförmåga. Strået är kort och styvt. Medelhög rymdvikt, kärnvikt och medellåg proteinhalt. Sorten mognar något senare än mätaren. Sorten är nematodresistent.

JUSTINA (SSd) är ett foderkorn från Tyskland. Sorten har hög avkastningsförmåga och medeltidig mognad. Sorten har ett något längre strå och som är något stråsvagare än mätaren. Rymdvikten och proteinhalten är som mätaren medan kärnvikten är högre.

MAAREN (SW 2546) är ett tidigt mognande maltkorn som avkastar något under mätaren. Sorten har ett medellångt strå med bra stråstyrka. Rymdvikten är något högre än mätaren medan kärnvikten är lägre. Maltkornssorteringen är hög och proteinhalten är medelhög.

MAKOF (SW) är ett whiskymaltkorn. Sorten avkastar något under mätaren med medeltidig mognad. Sorten har ett medellångt strå med god stråstyrka. Den har medelhög rymdvikt, medellåg kärnvikt och hög proteinhalt. Maltkornssorteringen är medelgod.

MAURITIA (SSd) är ett nytt malkorn från Tyskland. Sorten avkastar som mätaren. Strået är medellångt med god stråstyrka. Kärnvikten är högre, proteinhalten lägre, medan rymdvikt är i nivå med mätaren. Sorten har sen mognad. Malkornssorteringen är medelgod

MERCADA (SW) LP 1036.05.00 är ett foderkorn från Tyskland som avkastar något över mätaren. Sorten har ett medelkort strå med god stråstyrka. Mercada mognar medel-sent och har hög kärnvikt men låg rymdvikt. Proteinhalten blir låg.

ORTHEGA (SSd) är ett sent mognande tyskt foderkorn med hög avkastningsförmåga. Orthegas avkastningsförmåga har visat sig stabil oberoende av odlingsbetingelser. Strået är ganska långt och stråstyrkan är som mätaren. Kärnvikten och rymdvikten är högre medan proteinhalten är som mätaren.

OTIRA (SW) är ett tidigt foderkorn från Danmark med hög avkastningsförmåga. Otira är relativt kort och har något sämre stråstyrka än mätaren. Otira har hög kärnvikt men låg proteinhalt och rymdvikt. Sorten är nematodresistent.

PASADENA (SSd) är ett sent mognande malkorn från Tyskland. Pasadena avkastar som mätaren. Sorten har ett kortare strå än mätaren som är stråstyvt. Rymdvikt, kärnvikten och proteinhalt är som mätaren. Malkornssorteringen är medelgod

PRESTIGE (PI) är ett malkorn från England. Prestige kommer att ersätta Barke som malkornsmätare. Sorten avkastar lägre än mätaren. Strået är styvt och kärnorna stora och rymdvikten är hög. Prestige ger hög proteinhalt och hög malkornsandel. Sorten kommer till största del odlas i Syd-sverige.

Tabell 3. Bestånds och kvalitetsegenskaper. Medeltal för 2002-2006, område D-G

Sort	Strå- styrka 0-100*	Strå- längd cm	Mognad dagar	Rymd- vikt g/l	Tusen- korn- vikt g	Protein % av ts	Stärkelse i ts % av ts	Sortering Diam > 2,5 mm % **	Bladfläck obeh. led % **
Sortbl.	85	70	109	671	47,6	11,0	61,5	92	16
Annabell	85	70	109	664	44,8	11,0	61,4	91	15
Astoria	81	67	110	681	45,2	10,7	61,5	91	18
Barke	83	71	109	683	48,4	11,3	61,8	93	17
Gustav	91	60	110	668	46,1	10,7	61,3	89	15
Justina	81	73	109	670	49,8	11,0	61,4	93	15
Makof	87	68	109	672	46,8	11,5	61,4	90	14
Maaren	89	69	108	677	46,7	11,2	62,0	93	16
Mauritia	91	69	111	672	48,8	10,8	61,6	91	15
Mercada	89	65	111	656	50,2	10,6	61,6	92	13
Orthega	87	71	111	682	49,5	11,2	61,2	90	13
Otira	81	67	108	652	49,1	10,9	61,4	87	19
Pasadena	91	69	111	667	47,6	11,1	61,6	91	15
Scandium	76	66	110	665	46,2	10,3	62,2	87	12
Sebastian	91	63	112	677	47,5	10,8	62,1	93	13
Tipple	90	65	111	671	51,6	10,3	62,0	93	13

* 100 = fullt upprätt bestånd vid skörd. 0 = helt nedliggande bestånd vid skörd.

** resultat från hela Sverige

SCANDIUM (SSd) är ett malkorn från Danmark. Sorten har visat hög avkastningspotential. Scandium har ett något kortare och svagare strå än mätaren. Rymdvikten är något lägre än mätaren medan proteinhalten är betydligt lägre. Scandiums kärnvikt är lägre än mätarens och andelen malkorn är låg. Sorten mognar något senare än mätaren.

SEBASTIAN (SW) är ett sent mognade malt/foderkorn från Danmark som har visat hög avkastningspotential. Sorten har ett mycket kort och styvt strå. Rymdvikten och kärnvikten är som mätaren medan proteinhalten är lägre. Malkornssorteringen är hög.

TIPPLE (PI) är ett malkorn från England som har visat hög avkastningspotential. Sor-

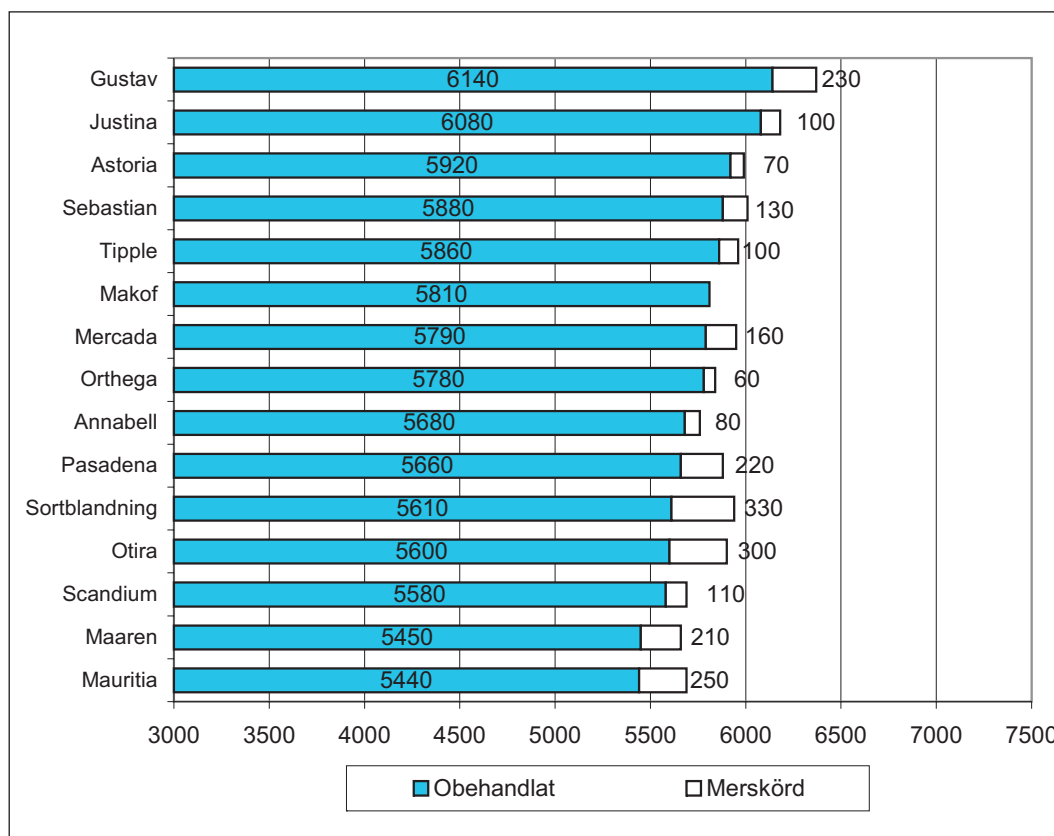
ten har ett kort och styvt strå. Rymdvikten är något lägre medan kärnvikten är betydligt högre än mätaren. Malkornssorteringen är hög medan proteinhalten är betydligt lägre än mätaren. Sorten mognar relativt sent.

Nyare sorter

Sej Christina (SW), Ni Henley (SSd), Ack 99314/71 (SSd), CM 2125 (SW), Sec Global (SW), SW 24960-4 och SW Mitja provades för andra året i området.

Nya sorter

NFC Quench (PI), LP Tocada (SSd), LP Varberg (SW), NFC Publican (PI), Sej Poet (SW), NS Marthe (SSd), Br Agneta (SSd) och NS Xanadu (SSd) provades för första året i området.

Figur 1. Behandlingseffekt vårkorn 2006, område D-G.